

[Minister Frode Jakobsen.]

raadets Kommandoudvalg, til Danmarks ny Regering og jeres ny Øverstkommanderende.“

Med denne Proklamation af 7. Maj opførte Frihedsstyrkerne at staa under Frihedsraadets Kommandoudvalg. Hvilket Forhold har jeg da siden haft til Modstandsgrupperne? Det turde vel være kendt, at der har eksisteret et Forhold. Det gik, som vi havde forudsagt: vist 3 Dage efter Overdragelsen til General Gørtz modtog jeg en Anmodning fra Generalkommandoen om, stadig i Forstaaelse med Forsvarsministeren, at vedligeholde en Kontakt med Styrkerne over hele Landet for at bistaa med Disciplinen, udligne Modsætninger o. s. v. Denne Ordning drøftedes i Regeringen, hvor jeg erklærede mig villig. Det betød imidlertid ikke, at jeg udstyredes med nogen som helst særlig Myndighed, men det maa forstaaes saaledes, at jeg erklærede mig villig til at yde al den Bistand, jeg var i Stand til, for at opretholde Disciplinen o. s. v. At jeg ikke mere havde de samme Betingelser derfor som før, er en Selvfølge. Jeg var derfor ikke uden Betæneligheder, men som sagt, jeg erklærede mig i Helhedens Interesse parat til at yde den Hjælp jeg kunde. Jeg siger dette for at præcisere de faktiske Forhold, ikke for at fralægge mig noget Ansvar. Det Ansvar, der følger af mit Tilsagn, paatager jeg mig gerne, og paa eet Punkt paatog jeg mig et særligt Ansvar: for de internerede. Ogsaa denne Opgave var den 7. Maj som alt, hvad der havde med Frihedskæmperne at gøre, overgaaet til Generalkommandoen. Men ved den ovennævnte Forhandling, vistnok den 10. Maj, erklærede man, at man paa dette Omraade slet ingen Forudsætninger havde. Dette skete altsaa efter nogle hektiske Dages Internering. Fra den 13. Maj overtog imidlertid Politiet alle Arrestationer, da det nu var saa vidt med dets Retablering, at dette var muligt.

Jeg føler altsaa et Ansvar for Forberedelserne af Interneringen under Besættelsen, for Interneringerne den 5. og 6. Maj, for Interneringerne i Tiden fra den 10. til den 13. Maj samt for de interneredes Forhold i Tiden derefter. Og dog var mine Muligheder for at gøre den Indsats, jeg ønskede, meget problematiske; for det første paa Grund af de elendige Pladsforhold — vi maatte tage Forholdene, som de var, selv om de ikke var tilfredsstillende; tyske Flygtninge havde i sidste Øjeblik optaget den Plads, vi havde regnet med —, for det andet havde jeg ikke Kommandoen over Friheds-

kæmperne, der foretog Interneringerne. At det ogsaa var en uhyre vanskelig Opgave for Generalkommandoen at holde Kontrol over de Grupper, man ifølge Sagens Natur ikke kunde have tilstrækkelig Føling med, siger sig selv. Jeg vil gerne fremhæve, at den højtærede Forsvarsminister har varetaget sit Hverv med megen Forstaaelse og Indføling over for den vanskelige Situation.

Mit Standpunkt har været følgende: vi var inden for Frihedsraadets Kommandoudvalg villige til at fortsætte, ja, fandt det bedst, om Kommandoudvalget kunde fortsætte, lige saa længe Frihedskæmperne var inde. Det var nu engang os, de kendte og havde Tillid til. Men vi var lige saa beredt til at overlade det hele til Krigsministeriet. Kun een Ting kan jeg ikke gaa med til, at man fratager os Kommandoen, Myndigheden, og samtidig giver os Ansvaret for, hvad der sker; det er en Umulighed. Noget andet er, at jeg til enhver Tid, ogsaa uden Myndighed af nogen Form, har været villig til at hjælpe, for at Udviklingen kunde komme til at gaa saa gnidningsfrit som muligt. Det synes jeg for øvrigt ikke man kan bebrejde mig.

Men for Resten, trods al Gnavenhed paa begge Sider mener jeg, vi kan fastslaa, at vor Overgang fra Krig til Fred er gaaet langt mere gnidningsfrit og smertefrit end saa at sige i noget andet befriet Land. Jeg tør ogsaa sige, at det altid har været min Bestræbelse. Jeg synes snarere, at vi har Grund til at ønske hinanden til Lykke med denne Udvikling end til at vise Surhed.

Vort direkte Ansvar ligger altsaa først og fremmest i Tiden før Befrielsen; i Tiden derefter har vi ikke haft meget Myndighed. Men jeg indrømmer, at det meste af det, der foldede sig ud efter Befrielsen, er forberedt under Besættelsen af os, hvorfor jeg ogsaa føler et Ansvar for, hvad der er sket efter Befrielsen, men altsaa først og fremmest paa Grund af vor Indsats under Besættelsen.

Det ærede Medlem Hr. Rager mener, at vi ikke har været vor Opgave voksen. Det er muligt, at det ærede Medlem har Ret. Det er ikke mig, der her kan dømme, selv om det er mig en Trøst, at Montgomery er af en anden Mening end det ærede Medlem. Det afgørende for mig er, at vi gjorde det, saa godt vi kunde. Muligvis vilde det ærede Medlem Hr. Rager have klaret Opgaven meget bedre. Inden for Frihedsbevægelsen tog vi dem, der paa Grund af deres Arbejde blev anset for de mest egnede, men det ærede Medlem havde ikke meldt sig og kom derfor ikke i Betragtning. Maaske var vi ikke dygtige nok, men det Arbejde skulde